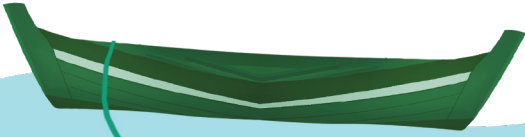

တစ္ဆေပိုက် (GHOST GEAR)

တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာ (GHOST GEAR) ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။

တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာ (ghost gear) ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း။ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာ (သို့) အက္ကာဝါပတ်ဝန်းကျင်တွင် ချန်ထားခဲ့ခြင်း၊ ပျက်စီးပျောက်ဆုံးခြင်း (သို့) စွန့်ပစ်ခြင်း ခံခဲ့ရသော မည်သည့် ငါးဖမ်းကိရိယာကိုမဆို တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာ ဟုခေါ်သည်။ ၎င်းတွင် ငါးဖမ်းပိုက်များ၊ မြူးများ၊ ငါးမျှားတန်းများ၊ ကင်းမွန်မြူးများနှင့် ပင်လယ်နေသတ္တဝါများကို ဖမ်းဆီးရန်ပြုလုပ်ထားသည့် မည်သည့်ကိရိယာမဆို ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့ကို တစ်ခါတစ်ရံတွင် ALDFG (abandoned, lost or discarded fishing gear) သို့ ဟောင်းနွမ်းပျက်စီးနေသော ငါးဖမ်းကိရိယာ (derelict fishing gear) ဟု ရည်ညွှန်းခေါ်ဆိုကြသည်။

တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာ ဖြစ်စေသည့်အကြောင်းအရာတွေက ဘာတွေလဲ။ ကျွန်ုပ်တို့ပင်လယ်ပြင်ထဲတွင် ငါးဖမ်းကိရိယာများ အဆုံးသတ်နိဂုံးချုပ်ရသည့် အကြောင်းရင်းများစွာရှိသည်။ အန္တရာယ်ရှိသော ရာသီဥတုအခြေအနေ၊ အခက်ခဲကြုံတွေ့ရနိုင်သော ပင်လယ်ပြင်အခြေအနေ (သို့) ရေလုပ်ငန်းသုံး ကိရိယာများနှင့် ရေအောက်ရှိ ကျောက်တုံးကျောက်ဆောင်များ ငြိသောအခါ (သို့) နေရာတစ်ခုတည်းတွင် ရေလုပ်ငန်းလုပ်သည့် လှေအချင်းချင်း ပိုက်ငြိသည့် ပြဿနာများ ဖြစ်ပွားသောအခါ များတွင် ရေလုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများ ပင်လယ်ထဲတွင် ပျက်စီးပျောက်ဆုံးခြင်း သို့မဟုတ် ချန်ထားခဲ့ခြင်းများ ရှိနိုင်သည်။ ရေလုပ်ငန်းသုံးကိရိယာများ စနစ်တကျ စွန့်ပစ်ရန် နေရာမရှိခြင်း၊ တရားမဝင် ငါးဖမ်းခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်မှုမရှိသော ငါးဖမ်းခြင်းတို့ကြောင့် ငါးဖမ်းကိရိယာများအား ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာထဲသို့ စွန့်ပစ်ခြင်းများကိုလည်း တွေ့ရသည်။

၎င်းတို့က ဘာကြောင့် ပြဿနာ ဖြစ်စေတာလဲ။

တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာ (ghost gear) သို့ ALDFG သည် ပင်လယ်အမှိုက်များထဲမှ ပင်လယ်နေ သက်ရှိများနှင့် ဂေဟစနစ်တို့ကို အန္တရာယ်အဖြစ်စေဆုံးသော အမှိုက်အမျိုးအစား ဖြစ်သည်။ ငါးဖမ်းကိရိယာများသည် သဘာဝအားဖြင့် ပင်လယ်နေ သတ္တဝါများကို ဖမ်းဆီးရန် ထုတ်လုပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပြီး ခေတ်မီ ငါးဖမ်းကိရိယာများသည် ကြာရှည်ခံ ပင်လယ်စတစ်များဖြင့် ပြုလုပ်ထားခြင်းကြောင့် သေးငယ်သော အပိုင်းအစများ (macroplastics) အဖြစ်သို့ မပြိုကွဲခင်ချိန်ထိ နှစ်ပေါင်းရာချီတိုင်အောင် ပင်လယ်ထဲတွင် ဆက်လက်တည်ရှိနေသည်။

- တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် နှစ်စဉ် ငါးဖမ်းကိရိယာ တန်ချိန် ၆၄၀,၀၀၀ ခန့် ပင်လယ်ထဲသို့ ရောက်ရှိသည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။
- ၎င်းသည် ဒေသခံပြည်သူတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းကို သက်ရောက်စေနိုင်သော စားဝတ်နေရေးအတွက် မှီခို၍ ရနိုင်သည့် ငါးပမာဏကို လျော့ကျစေသည်။
- ၎င်းသည် သန္တာကျောက်တန်းများအပါအဝင် ပင်လယ်ပြင် ဂေဟစနစ်ကိုလည်း ပျက်စီးစေသည်။
- ၎င်းသည် မျိုးသုဉ်းရန်အန္တရာယ်ကျရောက်နေသော ငါးမန်းများ၊ ငါးလိပ်ကျောက်များ၊ ပင်လယ်နေနို့တိုက်သတ္တဝါများ၊ ပင်လယ်လိပ်များနှင့် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာသော ငှက်များအပါအဝင် အခြားသော ပင်လယ်နေ သက်ရှိသတ္တဝါများ ကိုပါ ဒုက္ခဖြစ်စေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာများ

၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် Myanmar Ocean Project သည် မြိတ်ကျွန်းစုရှိ သန္တာကျောက်တန်းများရှိရာ ၈၇ နေရာတွင် ရေငုပ်၍ စစ်တမ်းကောက်ယူမှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအရ

- စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည့် နေရာများ၏ ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းတွင် တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာများ ပုံသဏ္ဍာန်၊ အရွယ်အစား အမျိုးမျိုးဖြင့် ရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။
- ထိုနေရာများထဲမှ ၃၁ရာခိုင်နှုန်းမှာ တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာများ အဖန်တလဲလဲ စုပုံလေ့ရှိရာ နေရာများ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။
- ဤသို့ဖြစ်စေသည့် အဓိက အကြောင်းရင်းနှစ်မျိုးမှာ အသုံးပြု၍ မရတော့သည့် ငါးဖမ်းကိရိယာများကို ပင်လယ်ထဲသို့ မဆင်မခြင် စွန့်ပစ်ခြင်းနှင့် ပျက်စီးပျောက်ဆုံးသွားသော ပိုက်စကြီးများ ပျောက်သွားရာမှ ရေအောက်တွင်ရှိနေသော သန္တာကျောက်တုံး ကျောက်ဆောင်များပေါ်တွင် စုပုံခြင်းတို့ ဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်ရသည်။

• ကျွန်ုပ်တို့ စစ်တမ်းကောက်ယူနေစဉ် ကာလအတွင်း မျိုးသုဉ်းလုနီးပါး အန္တရာယ်ကျရောက်နေသော လိပ်ကြက်တူရွေးနှင့် ငါးလိပ်စွန်အပါအဝင် ပင်လယ်နေ သက်ရှိသတ္တဝါ မျိုးစိတ်၃၀ကျော်သည် တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာများကြောင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရမှုနှင့် သေဆုံးမှုများ ရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။

